

ZÁRADÉK

Az eredeti papír alapú dokumentummal egyező.

Másolatkészítő szervezet neve: Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal

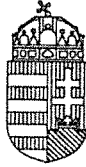
A másolat képi vagy tartalmi egyezéséért felelős személy neve: Károly-Kusiák Zsuzsanna (KAROLYZSUZSANN)

Másolatkészítő rendszer: Poszeidon (EKEIDR) Irat és Dokumentumkezelő rendszer 3.745.2.27

Másolatkészítési szabályzat: Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal vezetője 21/2021 (VI.1) utasítás

Másolatkészítési rend elérhetősége: www.kormanyhivatal.hu/download/f/4f/d6000/21_2021_VI_1_utasitas.pdf

Másolatkészítés időpontja: 2021.07.30. 12:46:09

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: BO/32/06545-32/2021.

Tárgy: **Meliorációs, Rekultivációs és
Környezetrendező Kft. (Miskolc) által
tervezett mederáthelyezésre (Felsőnyárád,
Csörgős-patak) vonatkozó előzetes
vizsgálati eljárás lezárása**

Ügyintéző: Vigh Noémi

H A T Á R O Z A T

- I. **A Meliorációs, Rekultivációs és Környezetrendező Kft. (3526 Miskolc, Zsolcai kapu 9-11.; KÜJ:100280793) által benyújtott dokumentáció szerinti, a „Felsőnyárád III.- szén” védőnevű bányatelken tervezett Csörgős-patak mederáthelyezésére (KTJ:102768575) vonatkozóan táj- és természetvédelmi szempontból**

a tevékenység engedélyezését kizáró ok merült fel,

ezért

megállapítom,

hogy a Három Kör Delta Környezetgazdálkodási Kft. (3530 Miskolc, Lonovics J. u. 6.) által 51/2021. munkaszámon készített, "Felsőnyárád - Csörgős-patak mederáthelyezése" című, Miskolc, 2021. júniusi keltezésű előzetes vizsgálati dokumentáció és annak 2021. júliusi keltezésű kiegészítésében foglaltak szerinti mederáthelyezés

megvalósítására engedély nem adható.

- II. **A Meliorációs, Rekultivációs és Környezetrendező Kft. (3526 Miskolc, Zsolcai kapu 9-11.; KÜJ:100280793) Csörgős-patak bányatelekre eső részének kivett helyé történő nyilvánítására irányuló, az 1993. évi XLVIII. törvény 26/C. § (1) bekezdésére alapozott kérelmét**

visszautasítom.

- III. **A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Szolgálat (Miskolc) 35500/5662-1/2021. ált. számú szakhatósági állásfoglalásában szakhatósági hozzájárulását előírásokkal megadta.**

- IV. A határozat alapjául szolgáló előzetes vizsgálati dokumentációt és kiegészítését a Három Kör Delta Kft. (3530 Miskolc, Lonovics J u. 6.) készítette 2021. június és 2021. július keltezéssel.

- V. A határozatot egyidejűleg megküldöm az eljárásban részt vett Felsőnyárád Önkormányzat Jegyzőjének azzal, hogy a megküldéstől számított 10 napon belül gondoskodik a határozat teljes

szövegének közterületen, és helyben szokásos egyéb módon való közzétételéről. A közzétételről Hatóságomat a közzétételt követő 5 napon belül tájékoztatni kell.

VI. Az eljárás 250 000,- Ft igazgatási szolgáltatási díj-köteles, mely a Meliorációs, Rekultivációs és Környezetrendező Kft.-t terheli, és általa 2021. július 20-án befizetésre került.

VII. Döntésem a közléssel véglegessé válik, vele szemben közigazgatási úton további jogorvoslatnak helye nincs. Ellene – jogszabálysértésre hivatkozva – a közléstől számított 30 napon belül a Miskolci Törvényszéknek címzett, de a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatalhoz 3 példányban írásban vagy elektronikus kapcsolattartásra kötelezettek esetén elektronikus úton benyújtott keresettel lehet élni.

A keresetlevél benyújtásának a döntés hatályosulására halasztó hatálya nincs, de a bíróság elrendelheti annak részleges vagy teljes halasztó hatályát.

Ha egyik fél sem kérte tárgyalás tartását, és azt a bíróság sem tartja szükségesnek, a bíróság az ügy érdemében tárgyaláson kívül határoz.

INDOKOLÁS

A Meliorációs, Rekultivációs és Környezetrendező Kft. (3526 Miskolc, Zsolcai kapu 9-11.) helyett eljáró Három Kör Delta Környezetgazdálkodási Kft. (3530 Miskolc, Lonovics J. u. 6.) 2021. június 17-én EPAPIR-20210617-13512 számon benyújtott kérelmében előzetes vizsgálati eljárást kezdeményezett a környezetvédelmi hatóságnál a Csörgös-patak (Felsőnyárad) mederáthelyezésére vonatkozóan.

Beadványában egyidejűleg szerepeltette az alábbiakat:

"Abban az esetben, ha a hozzájárulását nem tudja kiadni, kérem a Csörgös-patak "Felsőnyárad-szén" védőnevű bányatelek területére eső részét bányászati szempontból "kivett helyé" nyilvánítani szíveskedjen, az 1993. évi XLVIII. törvény a bányászatról 26./C. § (1)(2)(3) alapján."

A beadvány alapján 2021. június 18-án előzetes vizsgálati eljárás indult.

Az ügyfél részére a teljes eljárásra történő áttérésről az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) 43. § (2) bekezdése értelmében BO/32/06545-2/2021. számon 2021. június 23-án értesítést küldtem.

A mederáthelyezés a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: „Rend.”) 3. számú melléklet 127. c) pontja (*Vízfolyásrendezés ... Natura 2000 területen ... méretmegkötés nélkül*) hatálya alá tartozik, és a környezetvédelmi hatóság döntésétől függően környezeti hatásvizsgálat köteles.

A Rend. 3. § (1) bekezdés a) pontja alapján *„A környezethasználó ... előzetes vizsgálat iránti kérelmet köteles benyújtani a környezetvédelmi hatósághoz, ha olyan tevékenység megvalósítását tervezi, amely a 3. számú mellékletben szerepel.”*

Az eljárás során a környezet- és természetvédelmi hatóság vizsgálja, hogy a tervezett tevékenység megvalósításából származhatnak-e jelentős környezeti hatások, amennyiben igen, dönt a környezeti hatásvizsgálat szükségességéről, a környezeti hatástanulmány tartalmi követelményeiről.

Ha NATURA 2000 területre jelentős környezeti hatás várható, a környezeti hatástanulmány tartalmi követelményeit az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló jogszabályban a hatásbecslési dokumentáció tartalmát meghatározó előírások figyelembevételével írja elő.

Ha nem feltételezhető jelentős környezeti hatás, tájékoztatást ad egyéb, a tárgyi létesítménnyel kapcsolatos, hatáskörébe tartozó egyéb engedélyek megszerzésének szükségességéről.

Ha az előzetes vizsgálati dokumentáció változatokat tartalmazott, megjelöli azon változato(ka)t, melyek létesítését megfelelő körülmények között lehetségesnek tartja.

A létesítést kizáró ok esetén megállapítja, hogy a tevékenység kérelem szerinti megvalósítására engedély nem adható.

Amennyiben a kérelem a jogszabályban foglalt követelményeknek az Ákr. 44. § a) pontja alapján nem felel meg, az eljáró hatóság határidő megjelölésével, a mulasztás jogkövetkezményeire történő figyelmeztetés mellett jelen eljárásban adatpótlásra hívja fel a kérelmezőt a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 91/B. § (1) bekezdése értelmében legfeljebb két ízben.

A kérelmet megvizsgáltam és megállapítottam, hogy az formai szempontból hiányos, erre való tekintettel BO/32/06545-23/2021. számú végzésemmel, 2021. július 16. napján adatpótlásra hívtam fel a kérelmezőt.

A kérelmező 2021. július 20-án válaszolt a felhívásban foglaltakra.

Az ügyfél az eljárás a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 14/2015. (III. 31.) FM rendelet 1. számú melléklet 35. pontja szerinti 250 000,- Ft igazgatási szolgáltatási díját – felhívásomra – 2021. július 20-án megfizette, melyről BO/32/06545-27/2021. számon számlaértesítőt küldtem.

A Felsőnyárádi Érdekképviselői Egyesület (3721 Felsőnyárád, József Attila utca 2.) 2020. március 9. napján kelt iratával azzal a kérelemmel fordult a környezetvédelmi hatósághoz, hogy a Csörgös-patak mederáthelyezésére vonatkozó eljárásban ügyfélként kíván részt venni.

Kérelmének eleget téve – figyelemmel a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 98. § (1) bekezdésére, miszerint a környezetvédelmi érdekek képviselőjére létrehozott, politikai pártnak és érdekképviselőnek nem minősülő, a hatásterületen működő egyesületeket a környezetvédelmi államigazgatási eljárásokban a működési területükön az ügyfél jogállása illeti meg, valamint, hogy a Felsőnyárádi Érdekképviselői Egyesület, mint társadalmi szervezet célja Felsőnyárád település kulturális, környezeti és természetvédelmi értékeinek megőrzése, a lakosság egészségi állapotának védelme - BO/32/06545-22/2021. számon 2021. július 14-én kiadott végzésemben ügyféli jogállását elismertem.

Az eljárás során a környezetvédelmi és természetvédelmi szempontok mellett vizsgáltam a környezetvédelmi- és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 28. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében e rendelet 5. számú melléklet I. táblázat 3., 4., 5., és 7., 8 és 18. pontjaiban szereplő szakkérdéseket.

A dokumentációban foglaltak alapján a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal az alábbiakat állapította meg:

Környezetvédelmi, természetvédelmi és hulladékgazdálkodási hatáskörben:

A dokumentáció készítői rendelkeznek az előzetes vizsgálati dokumentáció részszakterületeire vonatkozó szakértői jogosultsággal.

A dokumentáció – felhívásomra benyújtott kiegészítésével formai szempontból – megfelel a Rend. 4. számú mellékletében foglalt tartalmi követelményeknek.

A kérelem alapján tervezett beruházás

A Csörgös-patak jelenlegi medrétől (Felsőnyárad 046/3 és 086 hrsz.) nyugatabbra (Felsőnyárad 043/2, 043/4-6, 044, 045/3-5, 046/3, 082, 086, 087, 088/1, 088/2, 089) történő mederáthelyezése előirányzott, a régi meder 0+000-1+118 fkm szelvények közötti szakaszait érintően.

Mederáthelyezés kezdőpont: EOY Y (m) = 765 772, EOY X (m) = 343 692

Mederáthelyezés végpont: EOY Y (m) = 765 813, EOY X (m) = 333 508

Az új meder rövidül, és vizeit a bányatelken kívül tervezik a Szuha-patakba vezetni.

A tervezett mederáthelyezéssel érintett ingatlanok és művelési ágai:

Helyrajzi szám	Művelési ág
043/2	legelő
043/4	
043/5	
043/6	
044	közút
045/4	szántó
045/5	
045/3	szántó
046/3	Csörgös-patak
082	közút
086	Csörgös-patak
087	közút
088/1	szántó
088/2	
089	Szuha-patak

Az új meder a Csörgös-patak 1+062 fkm szelvényétől a Szuha-patak 10+876 fkm szelvényéig kerül kialakításra 922 m hosszúságban, maximális szélessége kb. 15 m, területe 1,5 ha.

Az áthelyezés során a 0+298, 0+537 és az eredeti meder 1+075 km szelvényébe tervezett burkolt mederátjáró.

A mederáthelyezéshez kapcsolódó földmunka: árokásás, föld terítése, egyengetése.

A kivitelezés 5 100 m³ humusz és 14 100 m³ talaj átmozgatásával jár, mely az új meder két oldalára kerül.

A kérelem alapján a beruházás indokoltsága

A bányaművelés eddig Felsőnyárádtól keletre folyt. A 2020-2025. év közötti időszakban a termelési irány változtatása tervezett nyugati irányban, így a bányatelek nyugati területén található Csörgös-patak áthelyezésének szükségessége merült fel.

A bányászati tevékenység során a régi meder letermelése előirányzott.

A meder kialakításából származó humusz és meddő terítése az új patakpart 2 oldalára előirányzott.

Az új meder, az átjárók és a meglévő meder egy szakaszának megerősítésére irányuló munkálatok időtartama legfeljebb 3 hónap.

A beruházás előzményei:

A beruházás a „Felsőnyárád III.- szén” védőnevű bányatelken végzett szénbányászati tevékenységhez kapcsolódik, mely tevékenységet a környezetvédelmi hatóság által kiadott BO-08/KT/10405-24/2019. számú, 2019. december 30-án kelt, 2029. december 31-ig érvényes egységes környezethasználati engedélye alapján a Meliorációs, Rekultivációs és Környezetrendező Kft. (3526 Miskolc, Zsolcai kapu 9-11.) végezhet, 150 000 tonna/év kapacitással.

A tényleges termelést az ORMOSZÉN Zrt. (3526 Miskolc, Zsolcai kapu 9-11.) végzi.

A bányatelek Felsőnyárád településtől keletre, a Szuha- és a Csörgös-patakok összefolyásánál található.

A dokumentáció 7.1.4. fejezete szerint „A tervezett mederáthelyezés a legjelentősebb mértékben a felszíni vizeket, illetve a felszíni vízrendszert befolyásolja, mégpedig a lefolyási viszonyok megváltozásával.

A beavatkozás során a Csörgös-patak medrének torkolati, kb. 1,1 km hosszúságú szakaszát áthelyezik, kissé lerövidítik. A szakasz hossza a jelenlegi 1 062 m-ről 922 m-re csökken. Az új medret a természetes viszonyokhoz igazodva, az eredetihez hasonlóan alakítják ki úgy, hogy képes legyen a 10%-os valószínűségű árvízi hozamok levezetésére is.

A Csörgös-patak új mederszakaszának tervezésénél figyelembe vették, hogy a bányaüzembe a tervezett fejtési munkálatok során a bányatelket érintő felszíni vizek (Szuha- és Csörgös-patak, Csörgös-pataki záportározó) védelmére kijelölt 30 m-es védőtávolság biztosítható legyen.

A Csörgös-patak vízminősége, valamint a szállított víz mennyisége a mederáthelyezés hatására nem fog megváltozni. A befogadó Szuha-patak esetében az egyetlen változás a torkolat helyének megváltozása, de a Csörgös-patak medrének áthelyezése sem minőségi, sem pedig mennyiségi hatással nem lesz a befogadóra.”

Az új meder kismértékben ugyan, de a bányatelek határán kívülre kerülne.

Fentiek alapján, tekintettel arra, hogy a mederáthelyezés külön nevesített a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. számú melléklet 127. c) pontjában [Vízfolyásrendezés ...Natura 2000 területen ... méretmegkötés nélkül] a mederáthelyezés vizsgálata nem a bánya egységes környezethasználati engedélyének keretei között történik.

A patak áthelyezésével a bányászati tevékenység volumene, technológiája, valamint környezetvédelmi jellemzői nem változnak.

Természet- és tájvédelmi szempontból

Az előzetes vizsgálati dokumentáció, valamint mellékletei és függelékei alapján megállapítottam, hogy az 51/2021. munkaszámú tervdokumentációban bemutatott módon tervezett mederáthelyezés – meglévő meder megszüntetése, új meder kialakítása – természetvédelmi szempontból **aggályos**, a természet védelmére vonatkozó nemzeti és európai uniós jogi követelményeknek nem felel meg, ellentétes a Natura 2000 terület kijelölésének általános célkitűzéseivel és specifikus céljaival egyaránt, ezért **táj- és természetvédelmi szempontból kizáró ok merült fel.**

Az ügy táj- és természetvédelmi szempontból releváns előzménye az alábbiak szerint foglalható össze:

A Meliorációs, Rekultivációs és Környezetrendező Kft. megbízásából eljáró Három Kör Delta Kft. (Miskolc) jelen eljárással együtt harmadszor terjesztett elő kérelmet a Csörgös-patak mederáthelyezése tárgyában:

- 2018. november hó 23. napján 90/2018. munkaszámon,
- 2019. április hó 02. napján 21/2019. munkaszámon, illetőleg
- 2021. június hó 17. napján 51/2021. munkaszámon.

Mindhárom előzetes vizsgálat megalapozó dokumentumát a SAVITERV Vízügyi Tervező és Kivitelező Kft. (Miskolc) 10/2018. tervszámú, 2018. október hó keltezésű engedélyezési terve (átnézetes és részletes helyszínrajz, hossz-szelvény és mintakeresztmetszelvények) képezi.

A fent hivatkozott három előzetes vizsgálati eljárás során becsatolt azonos munkaszámú és keltezésű, a tervezett új mederre vonatkozó vízügyi tervdokumentáció tartalmát tekintve eltérő.

A sorrendben első anyagban két mintakeresztmetszelvény, a második anyagban három mintakeresztmetszelvény, a harmadik – jelen eljárás – anyagában négy mintakeresztmetszelvény szerepel, így a hossz-szelvények is eltérnek.

Az első, 2018. november hó 23. napján indult – jelen eljárás tárgyát képező műszaki tartalommal lényegében megegyező tartalmú - kérelem vonatkozásában az előzetes vizsgálati eljárást BO-08/KT/02574-5/2019. számú határozatával zárta le a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság, melyben megállapította, hogy az előzetes vizsgálati dokumentációban foglaltak megvalósításához természetvédelmi szempontból környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása szükséges, különös tekintettel a tervezett új meder elégtelenségére.

A határozat közlését követően kérelmező visszavonta kérelmét, a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság az eljárást BO-08/KT/02574-9/2019. számú végzésével a BO-08/KT/02574-5/2019. számú határozatát visszavonta, egyidejűleg az eljárást megszüntette.

A második, 2019. április hó 02. napján indult – természetvédelmi szempontból kedvezőbb műszaki tartalommal összeállított kérelem vonatkozásában indított – előzetes vizsgálati eljárást BO-08/KT/04806-25/2019. számú határozatával zárta le a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság, melyben megállapította, hogy a határozat II. c) pontjában foglalt alábbi feltételek:

„c) A tervezett beruházás ütemezése során a továbbtervezéskor, egyéb engedélyezési tervek kidolgozásakor az alábbi környezet-, természet- és tájvédelmi célú korlátozások az irányadóak:

ca) A jelenlegi tervek módosítására van szükség és a módosításkor az új meder megvalósításához szükséges vízjogi létesítési engedélyezési eljárás során a természetvédelmi szakhatósági hozzájárulás kizárólag akkor adható ki, amennyiben az új mederre, különös tekintettel annak morfológiájára vonatkozóan, az alábbi minimális követelményeket tartalmazó tervek kerülnek benyújtásra:

1. A halályak mélységét a rézsűvel szembeni oldalukon legalább 1 méter mélyre kell tervezni.
2. Az egyes halályak feletti cca. 10 méter hosszú szakaszon mederbe épített, nehéz tömegosztályú nagy méretű vízepítési termésköböl ágyazatot, kőszórást kell kialakítani, melyen a víz át tud bukni, így mérsékelve a hordalék lerakódását az alatta kialakított halályokban, egyidejűleg biztosítva azt a követelményt, hogy változatosabb morfológiával és vízsebességekkel jellemezhető mederszakaszok alakuljanak ki.
3. Az egyes halályak közötti 200-200 méter hosszú szakaszokon is legalább 3-3 szelvényben, 5-10 méter hosszú kőágyazat, kőszórás kialakítása szükséges.

cb) A kivitelezéssel járó beavatkozások, illetőleg azok ütemezése vonatkozásában, a továbbtervezéskor és a vízjogi engedélyezési tervek kidolgozásakor az alábbi természetvédelmi célú, a beavatkozásokkal járó negatív hatásokat mérséklő korlátozások az irányadóak:

1. A tervezett beavatkozásokat a természeti értékek legnagyobb kíméletével, a műszakilag indokolható legkisebb terület igénybevételével kell megtervezni.
2. Törekedni kell a fák és cserjék kivágásának elkerülésére. Amennyiben egyes területrészekben a fakivágás, cserjeirtás elkerülhetetlen, azt a vegetációs, illetőleg fészkelési/fiókanevelési időszakon kívülre, augusztus 15. és április 01. közötti időszakra kell tervezni.
3. A régi meder szakasz leválasztását és az új mederszakasz bekötését csak olyan időszakban lehet elvégezni, amikor a patak medre szárazon áll.
4. A régi mederszakasz megszüntetése csak a fő vegetációs időszak végén, augusztus 15. és április 01. között végezhető el.
5. Az új meder partjára a jelenlegi meder mellett is megtalálható, őshonos fásszárú növényeket (pl. *Salix alba*, *Alnus glutinosa*) kell tervezni az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság útmutatása alapján.
6. Fűvesítésre csak őshonos, a környéken is jellemző fűfajok használhatók (pl. *Festuca rubra*, *Poa pratensis*, *Dactylis glomerata*).
7. Az új meder depóniáját, illetőleg a beruházás során bolygatott felszíneket a gyomok és az özönnövények visszaszorítása érdekében évente kétszer kaszálni szükséges."

teljesülése esetén környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása nem szükséges; az új meder megvalósításához szükséges vízjogi létesítési engedélyezési eljárás során megfelelő dokumentáció benyújtását követően a természetvédelmi szakhatósági hozzájárulás megadható.

A SAVITERV Kft. (Miskolc) az általa a vízügyi hatósághoz 2019. december hó 17. napján benyújtott, a Csörgös-patak mederáthelyezésének vízjogi létesítési engedélyezésére irányuló eljárásban ugyancsak egy 10/2018. tervszámú, 2018. október hó keltezésű engedélyezési dokumentációt csatolt,

mely műszaki tartalmát tekintve megegyezik a jelen előzetes vizsgálati eljárás tárgyát képező, a Három Kör Delta Kft. (Miskolc) 51/2021. munkaszámon összeállított dokumentációjában bemutatott változattal.

A 35500/11819-1/2019. ált. számon indult vízjogi létesítési engedélyezési eljárás során a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság szakhatóságként megállapította, hogy a vízjogi létesítési engedélyezési eljárás keretében benyújtott dokumentáció nem tartalmazza az új meder 0+200, 0+400, 0+600 és 0+800 fkm szelvényeiben kialakítani tervezett halágyakat, illetőleg a BO-08/KT/04806-25/2019. számú, az előzetes vizsgálati eljárást lezáró határozat - fentebb idézett - II. c) pontban előírt, további környezet-, természet- és tájvédelmi szempontból jelentős elemeket sem, azaz nagymértékben eltér a határozat IV. pontjában rögzített, a beruházásra vonatkozó főbb paraméterektől.

Hivatkozással a BO-08/KT/04806-25/2019. számú határozat VI./c) pontjában foglaltakra – „*Jelen határozat alapján kizárólag a IV. pontban meghatározott tevékenység engedélyezése kezdeményezhető, ettől eltérően megvalósuló tevékenységre a határozat nem vonatkozik, így az nem engedélyezhető.*” – a vízjogi létesítési engedélyezési eljárás keretében a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság a szakhatósági hozzájárulását nem adta meg, a vízügyi hatóság 35500/11819-16/2019. ált. számú határozatával a kérelmet elutasította.

Jelen kérelem alapján az előzmények ismeretében az alábbiak rögzíthetők

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet (továbbiakban: „R”), valamint az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010 (V. 11.) KvVM rendeletben közzétett Natura 2000 területek vonatkozásában a Csörgös- és a Szuha-patak érintett mederszakaszai a HUAN20005 azonosító számú „Szuha-patak” megnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület részét képezik.

A tervezési terület része a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvényben kijelölt országos ökológiai hálózat *ökológiai folyosó* övezetének.

A Csörgös-patak kijelölt vízfolyás víztest, ahol az EU Víz Keretirányelv szerinti cél a jó potenciál elérése.

A „R” 4. § (1) bekezdése értelmében: *A Natura 2000 területek lehatárolásának és fenntartásának célja az azokon található, az 1–3. számú mellékletben meghatározott fajok és a 4. számú mellékletben meghatározott élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.*

(SDF adatlap: <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=HUAN20005>)

A „R” 10. § (1) bekezdése értelmében:

„Olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, azonban valamely Natura 2000 területre akár önmagában, akár más tervvel vagy beruházással együtt hatással lehet, a terv kidolgozójának, illetőleg a beruházást engedélyező hatóságnak – a tervvel, illetve beruházással érintett terület kiterjedésére, az érintett területnek a Natura 2000 területhez

viszonyított elhelyezkedésére, valamint a Natura 2000 területen előforduló élővilágra vonatkozó adatokra figyelemmel – vizsgálnia kell a terv, illetve beruházás által várhatóan a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló, az 1–4. számú mellékletben meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásokat."

A „R” 10. § (2) bekezdése értelmében:

"Amennyiben az (1) bekezdés szerinti vizsgálat alapján a tervnek, illetve beruházásnak jelentős hatása lehet, hatásbecslést kell végezni."

A hatásbecslési dokumentációt a „R” 10. §-ának további (3) – (11) bekezdéseire figyelemmel, adott esetben a 10/A. §-ban foglaltak értelmében kell kidolgozni.

A tervező Három Kör Delta Kft. (Miskolc) 2021. június hó 17. napján 51/2021. munkaszámon benyújtott előzetes vizsgálati dokumentációhoz azt a Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt csatolta, amelyet az e tárgykörben első alkalommal, azaz 2018. november 23-án benyújtott 90/2018. munkaszámú előzetes vizsgálati dokumentáció mellékleteként is előterjesztett.

A „Felsőnyárád III. – szén” védőnevű külfejtés 2013-2019. évekre tervezett bányászati műveleteinek hatása Szuha-völgy (HUA20005) Kiemelt Jelentőségű Természetmegőrzési Terület jelölő élőhelyeire és fajaira” vonatkozó Natura 2000 hatásbecslés, (Három Kör Delta Kft. 2014. december) tekintetében a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság már a 2018. évi eljárás során megállapította, hogy a több ízben 2008. évi előzményekre, adatokra hivatkozó hatásbecslési dokumentáció alapján érdemi döntés nem hozható, erre tekintettel a környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság adatpótlásra szólította fel a tervezőt.

A tervező Három Kör Delta Kft. (Miskolc) 2021. július hó 20. napján pótlólag azt a Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt nyújtotta be, amelyet az e tárgykörben második alkalommal, azaz 2019. április hó 02. napján 21/2019. munkaszámú előzetes vizsgálati dokumentáció mellékleteként is előterjesztett.

A pótlólag benyújtott „Felsőnyárád III. – szén” védőnevű külfejtés Szuhába torkolló Csörgös-patak 0+000-1+062 fkm szelvények közötti, európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű mederszakaszának (Felsőnyárád 046/3, 086 hrsz.) tervezett áthelyezése” című Natura 2000 hatásbecslés (Három Kör Delta Kft. 2019. március) noha a 2014-es változattól frissebb adatokra támaszkodik, jelen eljárás keretében teljes mértékben irreleváns, hiszen a 10/2018. tervszámú vízjogi tervek második, „halágyas” változatának megvalósulása vonatkozásában vizsgálja a lehetséges hatásokat.

A fentiek alapján a tervező 2021. évben egy olyan Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt nyújtott be a hatósághoz, amely 2014-ben, hét évvel ezelőtt készült és több helyütt 2008. évi adatokra, előzményekre támaszkodik, majd az adatpótlási felszólításnak formálisan ugyan eleget tett, azonban a dokumentáció tartalmát tekintve teljes mértékben nem vehető figyelembe.

Tekintettel arra, hogy a beruházás a Natura 2000 hálózat részét képező területet érint, ezért a „R” 10. § (1) bekezdése alapján az előterjesztett dokumentációt – annak előzményeit is figyelembe véve – megvizsgáltam és megállapítottam, hogy a Csörgös-patak jelenlegi 1 062 méter hosszú, természetközeli állapotú, Natura 2000 jelölő élőhelyként, ökológiai folyosóként nyilvántartott és

akként funkcionáló medrének a megszüntetése, majd egy rövidebb, 922 méter hosszúságú, teljesen homogén „csatornaszerű” új mederbe történő áthelyezése, a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló, a „R” 2-4. számú mellékletében meghatározott fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére jelentős kedvezőtlen hatást gyakorol, a legkisebb mértékben sem szolgálja a területre kitűzött hosszútávú természetvédelmi célok elérését, ezért a „R” 4. § (1) bekezdésében meghatározottakkal ellentétes, így a kérelemre engedély nem adható.

A HUAN20005 azonosító számú „Szuha-patak” megnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület kijelölését a Csörgős-patak értékes gerinctelen-faunája – díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*), tompa folyamkagyló (*Unio crassus*) –, halfaunája – Petényi-márna (*Barbus peloponnesius petenyi*), vágó csík (*Cobitis elongatoides*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus*) indokolta.

Nevezett, a hazai jogszabályok által is védett, illetőleg fokozottan védett fajok mellett számos egyéb védett faj jelentős állománya is él a patakban, így a kisasszony szitakötő (*Calopteryx virgo*), feketelábú szitakötő (*Gomphus vulgatissimus*), pataki szitakötő (*Orthetrum brunneum*), fenékjáró küllő (*Gobio gobio*), kövi csík (*Barbatula barbatula*), sujtásos kűsz (*Alburnoides bipunctatus*).

A patak partját ezen a szakaszon természetközeli állapotú fűz- és égerligetek kísérik, mely szintén közösségi jelentőségű élőhely (91E0).

A tervezett mederáthelyezés a Csörgős-patak jelenleg természetközeli állapotú alsó szakaszát és torkolati szakaszát érinti.

Az előzetes vizsgálati dokumentáció 7.1.4. fejezete szerint: *„Az új medret a természetes viszonyokhoz igazodva, az eredetihez hasonlóan alakítják ki úgy, hogy képes legyen a 10%-os valószínűségű árvízi hozamok levezetésére is.”*

A fentiekben idézettekhez képest, a jelenlegi/eredeti mederhez semmilyen tekintetben nem hasonlatos új meder tervét mutatja be a tervező, mellőzve minden természetközelséget vagy annak lehetőségét megteremtő morfológiai változatosságot.

A kisvízfolyás tervekben bemutatott új, áthelyezett szakasza egy rövidebb, homogén, alapvetően trapézszelvényű „steril” csatorna, amely a fent említett védett, fokozottan védett, egyben Natura 2000 jelölő fajok számára nem nyújt megfelelő élőhelyet, így ökológiai szempontból hosszútávon sem lenne képes átvenni a jelenlegi meder ökológiai szerepét.

A bemutatott új mederben kialakuló vízsebességek, vízmélységek, az árnyékoltság és a morfológiai változatosság hiánya okán sem rövid, sem hosszú távon nem biztosított a NATURA 2000 jelölő fajok számára alkalmas élőhely megteremtése.

A kérelem benyújtását megelőzően a SAVITERV Kft. (Miskolc) megkereséssel élt a természetvédelmi kezelésért felelős szerv, az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság felé a Csörgős-patak mederáthelyezése tárgyában.

Ezáltal a megbízó és a tervező az előzetes vizsgálati eljárás lefolytatására irányuló kérelem benyújtása előtt hozzávetőlegesen egy hónappal korábban megismerte az ANPI/767-1/2021. számon kiadott természetvédelmi kezelői állásfoglalását, miszerint természetvédelmi szempontból nem támogatja a bemutatott tervek szerinti mederáthelyezést.

A természetvédelmi kezelő BO/32/06545-18/2021. számú megkeresésemre ANPI/767-3/2021. számú adatszolgáltatásában megerősítette, hogy a SAVITERV Kft. (Miskolc) által Igazgatóságukhoz 10/2018. tervszámon megküldött dokumentáció és a Három Kör Delta Kft. (Miskolc) által 51/2021. munkaszámon benyújtott dokumentációjában 10/2018. tervszámon szereplő vízjogi tervek műszaki tartalma azonos.

Megerősítette továbbá, hogy a SAVITERV Kft.-nek ANPI/767-1/2021. számon megküldött állásfoglalásában foglaltakat fenntartja.

Rögzítem továbbá, hogy az 51/2021. munkaszámon 2021. június hó 17. napján benyújtott előzetes vizsgálati dokumentációban bemutatott tervek teljes mértékben visszalépést jelentenek a korábbi (2018., 2019.) tervekhez képest, a tervezők figyelmen kívül hagynak minden korábbi e tárgykörben született hatósági döntést.

Fentiek alapján a beruházáshoz táj- és természetvédelmi szempontból **engedély nem adható**.

Levegőtisztaság-védelmi szempontból

Az előzetes vizsgálati dokumentációban bemutatásra került a tevékenység, valamint annak várható hatása a környezet levegőminőségi állapotára.

A mederáthelyezés légszennyező hatásait a dokumentációban foglaltak szerint 3 munkagép és a szükséges helyi szállítást végző egy tehergépjármű jelenti. Mivel a gépek, járművek száma elenyésző és a munkavégzés időtartama is viszonylag rövid, a kibocsátott égéstermék által okozott légszennyezés elenyésző, mind mennyisége, mind térbeli és időbeli kiterjedése szempontjából. A földmunkák során a levegőbe kerülő, főként nagyobb szemcseméretű por a munkálatok közelében, a kialakítandó patakmeder közvetlen környezetében kiülekszik, számottevő levegőtisztaság-védelmi kockázatot nem jelent.

A fentiek alapján megállapítható, hogy levegőtisztaság-védelmi szempontból jelentős környezeti hatással nem kell számolni; hatásvizsgálati eljárás levegővédelmi szempontból nem szükséges.

Zajvédelmi szempontból:

Az előzetes vizsgálati dokumentáció számítás mutatja be a tervezett munkálatokból származó környezeti zajterhelés várható mértékét.

A legközelebbi védendő lakóépületek a bányatelektől kb. 300 m-re találhatóak, Felsőnyárád településen, a József Attila utcában.

A meder-áthelyezés során fellépő domináns zajforrások:

Megnevezés	Zajtjeljesítmény-szint (L_{WA} dBA)	Üzemideje - óra/nap
gumikerekes kotró (2 db)	102,4	7
tolólapos dózer (1 db)	102,4	7
dömper (1 db)	100	7

A munkálatok elvégzésének ideje alatt a zajtól védendő területeken a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM rendelet 2. sz. mellékletének 2. pontja előírt határértékeit kell teljesíteni.

Az építés időtartama (csak nappali időszakban lesz kivitelezés) meghaladja az 1 hónapot, a vonatkozó határérték lakóterületen 60 dB.

Az építkezéstől származó zajterhelés vonatkozó határértéke a tervezési terület 100 méteres sávján belül teljesül.

Az építési tevékenység legfeljebb 3 hónapot vesz igénybe, így tekintettel arra, hogy ez az állapot átmeneti jellegű, nem terheli jelentős mértékű zajjal a környezetet.

Az építési munkálatok során a védendő épületeknél a mederrendezés során az építéséből származó zajkibocsátás nem haladja meg a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 2. melléklet 2. pontjában található erre vonatkozó nappali időszakra meghatározott 60 dB határértéket.

A földmunka nem igényel beszállítást-, ill. jelentős távolságú helyi anyagmozgatást, így a közlekedésből eredő zajkibocsátás nem jelentős.

A szállítás nem okoz jelentős zajterhelés növekedést a környékbeli útszakaszokon. A közúti szállítmányozás a kapcsolódó közutak környezetében 3 dB-nél kisebb zajterhelés változást okoz, így a 284/2007 (X. 29.) Korm. rendelet 7 §. (1) pontja alapján hatásterület nem jelölhető ki.

A fentiek alapján megállapítható, hogy zajvédelmi szempontból jelentős környezeti hatással nem kell számolni; hatásvizsgálati eljárás zajvédelmi szempontból nem szükséges.

Földtani közeg védelme szempontjából

A tervezett mederáthelyezés a terület földtani adottságaira, talajaira minimális hatást gyakorol.

A tervezett tevékenységhez nem szükséges sem állandó, sem ideiglenes létesítmény. A tevékenység végzése során bekövetkező havária esetén, annak elhárítása a szokásos üzemviteli keretek között rutinszerűen megoldható.

A tervezett tevékenység megvalósítása a dokumentáció alapján földtani közeg védelmi érdeket nem sért; a tervezett tevékenységből jelentős környezeti hatások nem feltételezhetők.

Éghajlatvédelmi szempontból

A kérelem éghajlatvédelmi szempontból hiányos volt.

Az előzetes vizsgálati dokumentáció kötelező tartalmi követelményeként [314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 4. számú melléklet 1. h.) pont]) jelenik meg, hogy külön éghajlatvédelmi fejezetben kell bemutatni az éghajlatváltozással összefüggésben az alábbiakat:

- ha) változatok éghajlatváltozással szembeni érzékenységre vonatkozó elemzését (érzékenységelemzés),
- hb) a telepítési hely és a feltételezhető hatásterület kitétségeinek értékelése,
- hc) az egyes éghajlati tényezőkre vonatkozóan a lehetséges hatások elemzése,
- hd) a hc) pont szerint bemutatott lehetséges hatások vonatkozásában készített kockázatértékelés,
- he) a tervezett tevékenységre vonatkozóan az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás bemutatása,
- hf) annak bemutatása, hogy a tervezett tevékenység hogyan hat a feltételezhető hatásterület éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képességére;
- hg) az 1. számú mellékletbe tartozó tevékenységek esetén számszerűen be kell mutatni az egyes üvegházhatású gázok várható éves kibocsátását tonnában kifejezve;

A dokumentáció készítői e kötelezően előírt fejezetrészt "nem releváns" minősítéssel látták el indokolás vagy a minősítést alátámasztó dokumentáció nélkül.

A környezetvédelmi hatóság BO/32/06545-23/2021. számú végzéssel 2021. július 16. napján adatszolgáltatásra hívta fel a kérelmezőt a "nem releváns" minősítés megalapozására, valamint annak ismertetésére, hogy a mederáthelyezés kapcsán nem merül fel éghajlatváltozási érintettség-érzékenység, a tevékenység helye és hatásterülete éghajlatváltozásnak nem kitétt, és klímaadaptációs intézkedések fogantatosítása nem szükséges sem a beruházás előtt, sem utána.

A kérelmező 2021. július 20-án válaszolt a felhívásban foglaltakra az alábbiak szerint:

"A Csörgös patak „Felsőnyárad III- szén” bányüzem területén átmenő szakasza időszakos vízfolyás. A mederben évközben megjelenő víz a bánya víztelenítéséből származik. A mederáthelyezés sem minőségében-, sem mennyiségében nem

befolyásolja a patak által elvezetett vizet. A beavatkozás a jelenlegi patakmeder közvetlen környezete – a kísérő növényzet területe – mikroklimájának változását eredményezi. Tágabb terület éghajlatát befolyásoló hatás nem mutatható ki."

Állításának alátámasztására dokumentációt, tanulmányt nem csatolt.

A dokumentáció 7.1.4. fejezete szerint a Csörgös-patakot ($Q_{1\%}= 32 \text{ m}^3/\text{sec}$, $Q_{3\%}= 24,6 \text{ m}^3/\text{sec}$, $Q_{10\%}= 17,2 \text{ m}^3/\text{sec}$) szélsőséges vízhozam-ingadozás jellemzi, az aktuális vízhozamot a vízgyűjtő területre (67 km^2) hullott csapadék mennyisége határozza meg.

A hóolvadásnak és esőzéseknek köszönhetően kora tavasszal és kora nyáron nagyobbak a vízhozamok.

Ritkán, heves villámárvizek (kora tavasz és kora nyár időszak) fordulhatnak elő. Ezek az árhullámok gyors levonulásuk okán nem öntik el tartósan a völgytalpakot.

E fejezetrész szerint a mederáthelyezés a legjelentősebb mértékben a felszíni vizeket, illetve a felszíni vízrendszert befolyásolja a lefolyási viszonyok megváltozásával.

A beavatkozás során a patak medrének kb. 1,1 km hosszúságú szakaszát áthelyezik, lerövidítik, azaz a jelenlegi 1062 m helyett 922 m hosszúságú lesz az új meder. Ennek vízvezetési vonatkozásaira nem tér ki a dokumentáció.

A dokumentáció szerint a mederkialakítást a természetes viszonyokhoz igazodva, az eredetihez hasonlóan tervezik, úgy, hogy képes legyen a 10%-os valószínűségű árvízi hozamok levezetésére is.

A patak vízminősége, valamint a szállított víz mennyisége nem változik, csak a torkolat helye.

A 7.1. 5. fejezet szerint a mederáthelyezés kizárólag a talajvízkészletet érintheti, a beszivárgási viszonyok sem változnak meg.

Az éghajlatvédelmi szempontból tett megállapítások egyik potenciális forrása lehet(ebb volna) a Miniszterelnökség megbízásából a Klímapolitika Kft. által összeállított tanulmány (2017. január), melynek 2.3. fejezete szerint

"A kitettség ... egy helyszínhez ... kapcsolódó tulajdonság, jelen esetben ...a projekt megvalósításának helyszínéhez. A kitettség elemzése arra ad választ, hogy egy adott projekthelyszín milyen mértékben van kitéve egy adott éghajlatváltozási hatásnak, pl. a helyszínen jelentkezhethet-e potenciálisan árvíz, villámárvíz, aszály, stb."

Az érzékenység egy-egy rendszerhez (pl. ökoszisztéma, emberi egészség, fizikai infrastruktúra) kapcsolódó tulajdonság. Jelen esetben az érzékenység egy-egy projektípushoz kapcsolódik elsősorban. Egy projektípus esetében az érzékenység azt mutatja, hogy az adott projekt egy adott éghajlatváltozási hatásra milyen mértékben érzékeny ....

A kitettség és érzékenység együttes jelenléte szükséges ahhoz, hogy egy potenciális hatás lehetősége fennálljon."

Az Útmutató szerint a potenciális hatás és a sérülékenység közötti különbséget az adaptációs kapacitás mértéke határozza meg.

Amennyiben a beruházás által érintett helyszínen az éghajlatváltozás emberi egészségre gyakorolt potenciális hatása magas, de a társadalom alkalmazkodóképessége jó, akkor a sérülékenység mértéke alacsony.

Az éghajlatvédelmi vizsgálat célja, hogy a tervezők és környezethasználók megfelelő adaptációs megoldásokat találjanak, amennyiben az szükséges.

Ennek eldöntését segíti az Útmutató 1.3. fejezet 1. táblázata, miszerint egy beruházás akkor potenciálisan befolyásolt az éghajlatváltozás által, amennyiben a táblázat 2.2. számú kérdésére (*Fizikai beruházás esetében annak tervezett élettartama, egyéb beruházás esetén a projekt tervezett működése legalább 15 év?*) a válasz "igen", és emellett a 2.3 – 2.10 kérdések bármelyikére "igen"-nel válaszol a tervező.

Jelen beruházás esetében a 2.2. számú kérdésre igen a válasz, mivel a mederáthelyezés nem ideiglenes, illetve a 2.5. számú kérdésre (*A víz szerves része-e a projekt működtetésének? [...] ...árvíz, belvíz, esővíz-elvezetés stb.*) is igen adható.

Így az Útmutató szerint a mederáthelyezés az éghajlatváltozás által potenciálisan befolyásolt, ezért sérülékenységi elemzésének elvégzése és a projekt klímabiztossá tétele az adaptációs útmutatóban foglaltak szerint szükséges.

A dokumentáció készítői nem a fent említett vagy azzal egyenértékű vizsgálati szempontokra támaszkodó vizsgálatra alapozták éghajlatvédelmi szempontból tett megállapításukat, így abban azt sem nevesíthették, hogy egyáltalán szükséges-e a mederáthelyezés kapcsán klímaadaptációs megoldások kidolgozása.

Így a felhívásunkra adatpótlásként érkezett éghajlatvédelmi munkarész nélkülözi az abban foglalt éghajlatvédelmi megállapításokra ajánlott dokumentációk - pl.: Klímakockázati Útmutató vagy azzal egyenértékű dokumentáció alapján összeállított érdemi indoklást.

Hulladékgazdálkodási szempontból

A tervezett kivitelezés során kb. 5 100 m³ humusz és kb. 14 100 m³ föld kerül megmozgatásra. Az így kitermelt anyag az új meder két oldalán kerül elterítésre és részben a „régii medret” töltik fel vele. A tevékenység során jellemzően nem keletkezik hulladék, ill. szennyvíz.

A dokumentációban foglaltak alapján megállapítottam, hogy a környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása hulladékgazdálkodási szempontból nem indokolt.

Hulladékgazdálkodási szempontból tárgyi tevékenység nem gyakorol jelentős hatást a környezetre, hulladékgazdálkodási engedély köteles tevékenység végzése nem tervezett, a tevékenység engedélyezésével kapcsolatosan kizáró ok nem áll fenn.

Közegészségügyi hatáskörben

Az új mederszakasz kialakításán dolgozó földmunkagépek és tehergépjárművek által a kibocsátott égéstermék által okozott légszennyezés elenyésző mind mennyisége, mind térbeli és időbeli kiterjedése szempontjából a dokumentáció szerint.

A földmunkák során a levegőbe kerülő, főként nagyobb szemcseméretű por a munkálatok közelében, a kialakítandó patakmeder közvetlen környezetében kiülepszik, számottevő levegőtisztaság-védelmi kockázatot nem jelent.

A munkálatok területe nem érint nagyvízi medret, a térségben nincs ivóvíz célú felszín alatti vízkivétel. A terület nem érint működő vagy távlati közüzemi ivóvízbázist, és hidrogeológiai védőidomot sem. A kivitelezés csak nappali időszakban fog történni, így a lakóterületre érvényes hatásterület vonala a tevékenységtől számított 100-110 méter közé tehető.

A kivitelezés hatásterületén belül védendő létesítmény nem található.

Normál üzemi körülmények között a munkálatok nem jelentenek veszélyt a felszíni vízkészletre, nem járnak vízszennyezéssel.

Havária esetén azonnali kármentesítéssel fogják megakadályozni a felszíni vizek és talaj elszennyeződését a dokumentációban foglaltak szerint.

A dokumentáció áttanulmányozása után megállapítottam, hogy a tervezett tevékenység során a jelentős környezeti hatások nem feltételezhetők, a területén élő lakosság egészségügyi kockázata nem növekszik. A dokumentációban leírt környezetvédelmi intézkedések, műszaki megoldások biztosítják, hogy a létesítés során a káros környezeti, környezet-egészségügyi hatások előírások és a vonatkozó jogszabályok betartásával csökkenthetők legyenek, ezért a tervezett tevékenység káros hatásai elfogadható szinten tarthatók.

Termőföld minőségi védelmére kiterjedő hatáskörben

Az előzetes vizsgálati dokumentáció talajvédelmi szempontból elfogadható, a beruházás a környező termőföldek minőségét nem veszélyezteti.

Termőföld mennyiségi védelmére kiterjedő hatáskörben

A tervezett tevékenységből jelentős környezeti hatások nem származhatnak.

A tervezett munkálatok a szomszédos termőföldek mezőgazdasági hasznosítását nem akadályozhatják.

A tervezett tevékenységre csak termőföld végleges más célú hasznosítási engedély birtokában kerülhet sor.

Engedély nélküli más célú hasznosítás esetén földvédelmi járulékon felül, annak háromszoros összegét földvédelmi bírsággént kell megfizetni.

Ásványi nyersanyag és a földtani közeg védelmére kiterjedő hatáskörben

A Csörgös-patak mederáthelyezéssel érintett, megszüntetni tervezett szakasza a "Felsőnyárád III. – szén" védnevű bányatelek területén belül helyezkedik el.

A bányatelken alapuló bányászati jog jogosítottja a Meliorációs, Rekultivációs és Környezetrendező Kft. (Bányavállalkozó).

A patak védelmére a bányatelek megállapításakor kijelölt védőpillérben pillanatnyilag jelentős mennyiségű, megkutatott és az Állami Ásványi Nyersanyag és Geotermikus Energiavagyon Nyilvántartásban szereplő ásványi nyersanyag van lekötvé.

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény (a továbbiakban: Bt.) 32. § (2) bekezdése alapján a folyó-, illetőleg állóvizet védőpillér (határpillér, védőidom) kijelölésével kell megóvni.

A védőpillért a tevékenység folytatása során veszélyeztetni nem lehet (a pillérben lekötvött ásványi nyersanyagvagyont kitermelése tiltott). A bányafelügyelet az érintettek meghallgatásával a védőpillér lefejtését vagy meggyengítését engedélyezheti, ha annak rendeltetése megszűnt vagy ha a biztonsági és védelmi követelmények más módon is kielégíthetők.

A Csörgös-patak jelenlegi védőpillérét veszélyeztetni, abba behatolni, az abban lekötvött ásványi nyersanyagvagyont kitermelni tehát tilos.

A patak jelenlegi védőpillérében lekötvött ásványi nyersanyagvagyont kitermelésére csak az után kerülhet sor, miután a patak medrét áthelyezték, és a patak nyomvonalára, a meder védelmére kijelölt védőpillér a bányafelügyelet engedélye alapján törlésre kerül.

A meder áthelyezésével kialakuló új meder nyomvonal is érinteni fogja részben a bányatelek területét (melynek okán a kivitelezést követően új védőpillér kijelölésére lesz majd szükség), azonban az érintettség mértéke lényegesen kisebb, mint a régi meder esetében, így jelentős mennyiségű ásványi nyersanyag kitermelhetősége válik lehetővé.

Az ásványi nyersanyag kitermelhetőségének biztosítása érdekében a bányafelügyelet mederáthelyezését szükségesnek és indokoltnak tartja.

Az áthelyezett, új meder kiképzése során felmerül az ásványi nyersanyag, mint hatásviselő környezeti elem érintettsége (földmunkák, tereprendezés), kitermelése.

Az új meder kiképzése során ásványi nyersanyagok kitermelése, "hasznosítása" célzott tevékenységként csak és kizárólag a Bt. vonatkozó előírásai [1. § (7) bek., 3. §, 20. § több bekezdése és a törvény végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet vonatkozó előírásai] alapján történhet.

Jelen előzetes vizsgálati eljárásban az ásványi nyersanyag és a földtani közeg védelme szempontjából nem merül fel előírások érvényesítésének szükségessége, a tervezett medermélyítés engedélyezésére a bányafelügyeletnek hatásköre nincs.

A jelen határozat rendelkező részének II. pontjában rögzített visszautasítás alapjául – a kérelmező által a Csörgös-patak bányatelekre eső részének kivett helyé történő nyilvánításával kapcsolatban – a következőkről tájékoztatom:

A Bt. 49. § 16. pontja definiálja a "kivett hely" fogalmát a következők szerint:

*"ahol bányászati tevékenységet a kivettség tárgya szerint hatáskörrel rendelkező illetékes hatóság hozzájárulásával, az általa előírt külön feltételek megtartásával szabad folytatni. Kivett helynek minősül a belterület, a külterület beépítésre szánt része, a közlekedési célt szolgáló terület, temető, **vízfolyás** vagy állóvíz medre, függőpálya vagy vezeték biztonsági, illetve védő övezete, vízi létesítmény, ivóvíz, ásvány-, gyógyvíz, bármely forrás és kijelölt védőterülete, védőerdő, gyógy- és üdülőhely védőövezete, a védett természeti terület, a műemléki, illetve régészeti védettség alatt álló ingatlan, továbbá a honvédelmi létesítmények területe, a külfejtés vonatkozásában a termőföld, valamint amit jogszabály a bányászati tevékenység tekintetében annak minősít."*

A Bt. 26/C. §-a a következők szerint rendelkezik:

*„(1) **Ha a bányászati munkák végzése során** a művelésre engedélyezett bányatelek területén a bányabezárási műszaki üzemi terv benyújtása előtt olyan természeti, környezeti, műemléki vagy régészeti érték válik ismertté, amely más módon nem védhető meg, az érintett hatóság határozata alapján – amelyben rendelkezni kell a bánya vállalkozó kártalanításáról is – a bányafelügyelet a bányatelket hivatalból csökkentheti*

(2) A bányatelek területének az (1) bekezdés alapján hivatalból történt csökkentése miatt a bánya vállalkozót megillető kártalanításra a Polgári Törvénykönyv rendelkezéseit kell alkalmazni. A kártalanítási összeget az (1) bekezdés szerinti érintett hatóság köteles megfizetni – kivéve ha az érzékenységi és terhelhetőségi vizsgálat alkalmával vagy a bányafelügyelet hatósági eljárásában a természeti, környezeti, műemléki vagy régészeti érték meglétét, vagy annak korábbi tényadatokra, geológiai adottságokra alapozott valószínűsíthetőségét a szakkérdés vizsgálata során jelezte – az általa hozott határozat véglegessé válásától számított 30 napon belül.

(3) Ha a már megállapított bányatelek területét a bányabezárási műszaki üzemi terv benyújtása előtt kivett helyé nyilvánítják, az ebből eredő károkért a bánya vállalkozót kártalanítás illeti meg. A kivett helyé nyilvánításról szóló határozatban a kártalanításról is rendelkezni kell. A kártalanítási összeget a kivett helyé nyilvánító határozat véglegessé válásától számított 30 napon belül kell megfizetni."

A bányafelügyelet a "Felsőnyárád III. – szén" védnevű bányatelket a "Felsőnyárád I. – Izsófalva I. III." védnevű bányatelek megsztásával a 2920/1997. iktatási számú határozatával állapította meg.

A 2920/1997. iktatási számú határozat rendelkező rész 3. d) pontjában a bányafelügyelet a következők szerint rendelkezett:

"A bányatelek területén belül a 796/1968. KBF számú határozatban a Szuha és Csörgő patakokra megállapított védőpilléreket újra kell méretezni a benyújtásra kerülő első műszaki üzemi tervben.

A 2920/1997. iktatási számú határozatban foglaltak, valamint a köztudomású tények alapján az, hogy a Csörgös-patak a bányatelek területén belül helyezkedik el, nem a bányászati munkák végzése során vált ismertté, hanem már a bányatelek megállapításakor, illetve azt megelőzően már ismert volt.

Bányavállalkozó, illetve jogelődje(i) a Csörgös-patak létezéséről nem a bányászati munkák végzése során szereztek tudomást, erről, mint köztudomású tényről már nyilvánvalóan a bányatelek megállapításakor tudomásuk volt.

A környezet- és természetvédelmi hatóság a bánya engedélyezése óta folyamatosan tájékoztatta a beruházót a Csörgös-patak természetvédelmi vonatkozású (pl.: NATURA 2000) érintettségéről (8089-29/2004, 1400-26/2009, 2096-32/2015 számú határozatok)

Tekintettel arra, hogy a Csörgös-patak "létezése" nem a bányászati munkák végzése során vált ismertté, (a bányászati tevékenységét bányavállalkozó ennek ismeretében kezdte meg), illetve tekintettel arra, hogy a Bt. 49. § 16. pontja alapján a Csörgös-patak a törvény erejénél fogva kivett helynek minősül, a bányafelügyelet álláspontja szerint nincs helye Bt. 26/C. § (1) bekezdés szerinti hatósági határozat meghozatalának, illetve a bányavállalkozó kártalanításának.

Az Ákr. 46. § (1) bekezdés a) pontja szerint a hatóság a kérelmet visszautasítja, ha "az eljárás megindításának jogszabályban meghatározott feltétele hiányzik."

A Kormányhivatal erre tekintettel a határozat rendelkező részének II. pontjában foglaltak szerint rendelkezett és figyelemmel a kérelem jellegére, miszerint "Abban az esetben, ha a hozzájárulását nem tudja kiadni, kérem a Csörgös-patak "Felsőnyárad-szén" védőnevű bányatelek területére eső részét bányászati szempontból "kivett helyé" nyilvánítani szíveskedjen, az 1993. évi XLVIII. törvény a bányásatról 26./C. § (1)(2)(3) alapján.", az eljárásban hozott döntésével egyidejűleg a kérelmet visszautasította.

Örökségvédelmi hatáskörben

A dokumentáció alapján örökségvédelmi szempontból kizáró ok nem merült fel, környezeti hatásvizsgálat lefolytatása nem indokolt.

A kérelem, az örökségvédelmi hatástanulmány, valamint a rendelkezésre álló adatok alapján a tervezett beruházás régészeti lelőhelyet érint: Felsőnyárad, Kelecsényi úton aluli-dűlő (azonosító száma: 95819). A kivitelezés földmunkái veszélyeztetik a régészeti örökség elemeit.

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (Kötv.) 19. § (2) bekezdése szerint a régészeti örökség elemei eredeti helyzetükből csak régészeti feltárás keretében mozdíthatók el.

Fentiek alapján a kivitelezéshez szükséges földmunkák régész jelenlétében, folyamatos régészeti megfigyelés biztosítása mellett végezhető (tereprendezés, humusztakaró eltávolítása, új meder kialakítása) az új meder nyomvonalán a 044 hrsz-ú földúttól északra 50 méter, délre 150 méter hosszúságban a Kötv. 22. § (3) bekezdés a) pont aa) alpontjában foglaltak alapján.

A régészeti megfigyelés elvégzésére a Kötv. 22. § (5) bekezdés b) pontja jelöli ki a miskolci Herman Ottó Múzeumot, mint gyűjtőterületén érintett megyei hatókörű városi múzeumot.

A Kötv. 22. § (10) bekezdése alapján a feltárássra jogosult intézmény és a beruházó a teljes felületű megelőző feltárássra és a régészeti megfigyelésre vonatkozóan írásbeli szerződést köt, mely szerződés tartalmazza a feltárás módját, időtartamát, a feltárássra jogosult intézmény által végzendő régészeti feladatellátás költségét, valamint a jogszabályban meghatározott egyéb szakmai feltételeket.

Felhívom a figyelmet, hogy építető (engedélyes) a tárgyi munkálatok megkezdéséről 14 nappal korábban köteles írásban értesíteni az örökségvédelmi hatóságot, valamint a területileg illetékes múzeumot.

Az eljárás során az 531/2017. (XII. 29.) Kormányrendelet 1. melléklet 9. táblázat 2. és 3. pontja vonatkozásában BO/32/06545-11/2021. számon 2021. június 24-én megkértem az ügyben érintett szakhatóság állásfoglalását.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Szolgálat (Miskolc) 35500/5662-1/2021 ált. számú iratában az előzetes vizsgálati dokumentáció alapján a tervezett tevékenységhez szakhatósági hozzájárulását az alábbi előírásokkal megadta, környezeti hatásvizsgálat lefolytatására nem tett javaslatot:

1. A meder a hatályos vízjogi engedély birtokában alakítható ki és üzemeltethető.
2. A kivitelezés és üzemeltetés során a hatályos vízügyi és vízvédelmi jogszabályokat be kell tartani.
3. A tevékenység végzése során a környezetben csak a szükséges mértékű beavatkozás végezhető, a felszíni és felszín alatti vizekbe szennyezőanyag nem kerülhet.
4. Amennyiben a tevékenység végzése során olyan esemény történik, amely a felszíni és felszín alatti vízkészletet veszélyezteti, arról és az elhárítása érdekében tett intézkedésről az Igazgatóságunkat azonnal tájékoztatni kell.

Szakhatósági állásfoglalásában indokolásként az alábbiakat adta elő:

"A mederáthelyezés 1789-1/2010. számon kapott elvi vízjogi engedélyt, amely hatálya lejárt, valamint a mederrendezés vízjogi létesítési engedélyezése 35500/11819/2019.ált. számon folyamatban van.

A Csörgős-patak 0+000-1+062 szelvények közötti mederszakaszának áthelyezéséhez nem kapcsolódik vízellátás, csapadékvíz- és szennyvíz-elvezetés.

Hatóságunk nyilvántartása szerint a tervezési terület határozattal kijelölt vízbázisvédelmi védőterületet, valamint nagyvízi medret nem érint.

A terület a felszín alatti vizek védelméről szóló mód. 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelethez tartozóan VITUKI által összeállított szennyeződés érzékenységi térkép alapján „érzékeny” besorolású.

Hatáskörünkbe tartozó szakkérdések tekintetében környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatását nem tartom szükségesnek.

Előírásaimat a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet, a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2014. (VII.21.) Korm. rendelet, valamint a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 5. § (2) bekezdés ac) pontja és a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 28/A. § alapján tettem.

Jelen állásfoglalás meghozatala során egyéb eljárási költség nem merült fel, ezért annak megállapításáról és viseléséről nem rendelkezem.

A szakhatósági állásfoglalást az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése és az 1. melléklet 9. táblázat 2. és 3. pontja alapján, és az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) 55. § (1) bek. szerint eljárva adtam meg.

Az Igazgatóság hatáskörét a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 10. § (1) bekezdése, illetékességét a Korm. rendelet 10. § (2) bekezdése, valamint a 2. melléklet 8. pontja állapítja meg.

A jogorvoslati lehetőséget az Ákr. 55. § (4) bekezdésében foglaltak alapján határoztam meg."

A szakhatóság környezeti hatásvizsgálat lefolytatását nem tartja indokoltnak.

Az eljárás során a Rend. 1. § (6b) bekezdése alapján BO/32/06545-3/2021. számon 2021. június 23-án a tervezett tevékenység helyi környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos

önkormányzati szabályozásával, valamint a településrendezési eszközökkel való összhangjának megállapítása érdekében megkerestem az érintett település (Felsőnyárad) jegyzőjét.

Felsőnyárad Önkormányzat Jegyzője Fny/529-3/2021. számú, 2021. július 7-én kelt iratában foglaltak szerint a tevékenység Felsőnyárad Község Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi építési szabályzatról szóló 9/2004. (VI. 30.) önkormányzati rendeletével nem ellentétes.

A Rend. 3. § (4) bekezdése alapján a kérelmet, valamint a közleményt a tevékenység telepítési helye szerinti Jegyző részére BO/32/06545-3/2021. számon 2021. június 23-án megküldtem közhírré tételre.

Az eljárás megindítását követően a Rend. 3. § (3) bekezdése figyelembevételével közleményt helyeztem el a környezetvédelmi hatóság ügyfélforgalom előtt nyitva álló hivatalos helyiségében, honlapomon, továbbá a www.magyarország.hu – hirdetmények internetes oldalon.

Felsőnyárad Önkormányzat Jegyzője 2021. június 28-án megküldött hivatalos iratában tájékoztatott, hogy a közlemény 2021. június 28. napjától kifüggesztésre került a helyben szokásos módon, Felsőnyárad Közös Önkormányzati Hivatal hirdetőtábláján, valamint a www.felsonyarad.hu webhelyen. A teljes anyagba való betekintésre a Hivatal Igazgatási Osztályán lehetőséget biztosított.

A közlemény megjelenését követően a tervezett beruházással kapcsolatban a környezetvédelmi hatósághoz az eljárásban ügyféli jogállás kapott Felsőnyárad Érdekképviseleti Egyesület (3721 Felsőnyárad, József Attila utca 2.) részéről az alábbi, 2021. július 16. keltezéssel ellátott, 2020. július 20-án érkezett észrevétel került a hatósághoz:

"Meglépőde tapasztaltuk, hogy a B. A. Z Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság által 2020. 04. 04-én véglegessé vált Csörgös patak mederáthelyezésének vízjogi létesítési engedélyezésére a 35500/11819-16/2019.ált. elutasító határozat ellenére, újbóli eljárás indul a patakmeder áthelyezés ügyében.

Tekintettel arra, hogy a lakosság akkor is és most is határozottan ellenzi, tiltakozik a mederáthelyezés miatt, kérjük annak újbóli elutasítását.

A mederáthelyezést az Aggteleki Nemzeti Park (2021. 05. 07-én kelt ANPI /767-1/2021 iktatószámú levelében) szintén nem támogatja természetvédelmi szempontok miatt.

Ezen szempontok, hogy:

- *Magyarország kétségkívül szuverén módon rendelkezhet természeti erőforrásai felett, "ezen rendelkezési joga nem korlátlan: tekintettel kell lennie a biológiai erőforrások fenntartható módon történő használatára, és a biológiai sokféleség megőrzésének kötelezettségére" (28/2017 AB határozat) "környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági hatáskör címzettje döntéshozatala során a környezetvédelmi, illetve természetvédelmi szempontokat ne rendelje egyéb szempontok alá." (4/2019 AB határozat)*
- *Kérjük ezen szempontok figyelembevételét, különösen azért, mert a terület NATURA 2000-es védettség alatt áll és a mederáthelyezés egy külszíni bánya további munkálatai miatt történne meg, aminek során a jelenlegi patakmeder alatti szénvagyon kitermelése a cél, a bányászati tevékenység pedig az élővilágot tovább fogja sújtani.*

A külszíni bánya évek óta a település része, tapasztalatunk szerint rengeteg kárt okozott már eddig is. A környezetvédelmi tanulmányt olvasva és a fellelhető állapotokat nézve nem látjuk biztosítottak a természetvédelmi értékek megőrzését.

Az a terület ahol már befejezték a bányászati tevékenységet borzalmas képet mutat, az addig füves ligetes táj most egy kietlen terület, humuszréteg nem látható csak a szürke agyagos talaj, amiben szinte nem él meg semmi, az eredeti élőhelyek eltűntek.

A külszíni fejtés szinte teljesen eltüntette az eredeti élővilágot, mivel a helyreállítás csak csekély mértékben és szerintünk nem is megfelelően (ahogy az a külszíni fejtések után hazánkban lenni szokott) történt meg, ezért annak a lehetősége is nagyon kicsi, hogy az eredeti élővilág az elkövetkező években helyreálljon.

Kérjük, hogy ezt a szempontot mindenféleképpen vegyék figyelembe, továbbá hogy az engedély kiadásának vizsgálata során a jelenlegi állapotokat mindenképpen megtekinteni szíveskedjenek.

Amennyiben a patakmeder-áthelyezés megtörténik, nemcsak a növény-állatvilág sérül újból, hanem a patakmeder élővilága is megsemmisül. Ennek helyreállítására csekély az esély, látva az eddigi állapotokat. A tanulmány szép képet mutat, tervez a helyreállítással, kis károkat jelez előre mutatóan, de nem gondoljuk, hogy egy társaság gazdasági érdekei (ami egyáltalán nem nemzetgazdasági érdek) előnyt élvezne Magyarország természetvédelmével szemben.

A patakmeder áthelyezése, ahogy már jeleztük is maga után vonja a külszíni fejtés falunk felé való terjeszkedését.

Tisztázni kell véleményünk szerint, hogy a mederáthelyezés szükségességének oka a bányászati tevékenység elősegítése, tehát itt oksági determinánsról van szó.

Álláspontunk szerint a környezetvédelmi és természetvédelmi hatások mellett a másik legfontosabb hatásviselő az emberiség védelme, amit úgy tudunk elérni, hogy védjük a környezetet, a környezeti elemeket (felszíni víz, felszín alatti víz, talaj, levegő) valamint az élővilágot, és ezzel együtt magát az embert.

Felsőnyárád lakosai évek hosszú során éltek együtt a bányászati tevékenységgel, a mélyművelésű bánya, majd annak bezárása rengeteg kárt okozott az itt élők ingatlanjaiban, majd ennek ellenére, nem törődve tiltakozásunkkal egy külszíni bánya megnyitása is megtörtént, mely tovább rontotta a helyzetet. Az anyagi károk mellett jöttek a zajhatások, a por, amit a külszíni fejtés okozott.

A por szinte elviselhetetlen, vannak esetek, amikor a külszíni fejtés közelében lakó emberek ki sem merik engedni gyermekeiket az udvarra játszani.

Késő este, ill. éjszaka a zaj nagyon zavaró, elviselhetetlen.

Amennyiben a mederáthelyezés megvalósul ezek a problémák erősödni fognak, hiszen a bányászati tevékenység nagy mértékben közelebb kerül a lakóházakhoz.

Tapasztalatunk szerint a külszíni fejtés nagy mennyiségű vizet vont el eddig is a talajból, a házak repedeznek, süllyednek. Az ásott kutakból eltűnt a víz, kiszáradtak, tehát a külszíni fejtés már most hatással van a felszín alatti vizekre is. A patak áthelyezése ezt a problémát tovább fogja rontani, sokszorozva az eddig is jelentősnek mondható anyagi és természeti károkat.

Fontosnak tartjuk megjegyezni még, hogy a területről kibányászott szén minősége miatt, égése során nagyon szennyezi a levegőt, rontva ezzel a terület légszennyezettségét, mely ezen a területen amúgy is nagyon magas és nagy problémát jelent. (Miskolc, Kazincbarcika, Sajószentpéter, Putnok vonatkozásában.)

A tiltakozásunk már évek óta folyik, ennek jeleként aláírásgyűjtésbe is fogtunk már, jelenleg több száz aláírással rendelkezünk ebben az ügyben. Melyet az ezt megelőző hatósági eljárások során már benyújtottunk.

A lakosság felháborodása és félelme, úgy gondolom, megalapozott.

Kérem, hogy a tárgyi ügyben hozott döntésük során a tiltakozásunkat, észrevételeinket, indokainkat vegyék figyelembe és a mederáthelyezést utasítsák el."

Az észrevételek kapcsán a Borsod-Abaúj- Zemplén Megyei Kormányhivatal az alábbiakat rögzíti:

A 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdése szerint "a környezetvédelmi hatóság a döntéshozatal előtt [...] a 3. § (3) bekezdésének d) pontja [...] kapott – észrevételeket érdemben vizsgálja".

Ennek biztosítása céljából megküldtem véleményezésre az észrevételeket az arra hatáskörrel rendelkező szervnek BO/32/06545- 29/2021. számon, illetve bevontam a véleményezési eljárásba a kérelmezőt BO/32/06545-28/2021. számon.

Természetvédelmi szempontból

A Jövő nemzedék érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettes AJB-1551-1/2021 számon kiadott figyelemfelhívása szerint az Alaptörvény P) cikke az állam és minden magánszemély számára is kötelezettséggként fogalmazza meg a nemzet közös örökségébe tartozó természeti erőforrások és a biológiai sokféleség védelmét, megőrzését és a jövő nemzedékek számára való fenntartását.

Az Alkotmánybíróság kiemelte, hogy a védett természeti területek és a Natura 2000 hálózatba tartozó területek kulcsfontosságúak az Alaptörvény P) cikkének érvényesüléséhez (28/2017 AB határozat).

Tehát miközben Magyarország kétségtől szuverén módon rendelkezhet természeti erőforrásai felett, „ezen rendelkezési joga nem korlátlan: tekintettel kell lennie a biológiai erőforrások fenntartható módon történő használatára, és a biológiai sokféleség megőrzésének kötelezettségére” (28/2017 AB határozat).

Az Alkotmánybíróság alkotmányos követelményként fogalmazta meg, hogy „a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági hatáskör címzettje döntéshozatala során a környezetvédelmi, illetve természetvédelmi szempontokat ne rendelje egyéb szempontok alá.” (4/2019 AB határozat).

Fentiek figyelembevételével vizsgálva a lakossági észrevételt, az abban említett szempontokon túlmenően bővebb információk alapján állítottam össze természet- és tájvédelmi szakvéleményemet.

Levegőtisztaság-védelmi szempontból

A lakossági észrevétel tartalma szerint, „A por szinte elviselhetetlen, vannak esetek, amikor a külszíni fejtés közelében lakó emberek ki se merik engedni a gyermekeiket az udvarra játszani. A területről kibányászott szén minősége miatt, égése során nagyon szennyezi a levegőt, rontva ezzel a terület légszennyezettségét.”

A bányászati tevékenységre vonatkozó BO-08/KT/10405-24/2019. számú, 2029. december 31. napjáig érvényes egységes környezethasználati engedély alapján a Csörgös-patak mederáthelyezését követően 300 méter távolságra közelíti majd meg a művelési terület Felsőnyárad lakott területeit. A tervezett termelés előrehaladtával a bányaműveletekkel érintett területek közelebb kerülnek a lakott területekhez, továbbá a tervezett új osztályozó berendezés telepítését követően a telepítési terület környezetében megnövekszik a szállítás és a haszonanyag osztályozás által generált levegőterhelés. A környezetvédelmi hatóság a Csörgös-patak meder áthelyezését követő állapotokat figyelembe vette és az engedélyezés során megtette előírásait ezekre vonatkozóan, miszerint a legközelebbi lakott területek védelme érdekében, amikor az új osztályozó berendezés telepítésre kerül vagy ha a bányaművelés a bányatelek nyugati részére tevődik, (2023-2034. évek) a bányatelekhez legközelebb eső lakóházaknál (Felsőnyárad, Petőfi Sándor utca és József Attila utca) évente a fűtési és nem fűtési időszakokban is legalább 1 hónap időtartamú, szabványos, nagy térfogatú szállópor mérésekkel kell az engedélyesnek ellenőriztetni a levegőterheltségi szint határértékének betartását.

Az engedély megadása arra az esetre vonatkozott, amennyiben engedélyezésre kerül a mederáthelyezés.

A területről kibányászott és kereskedelmi forgalomba kerülő szén tüzelőanyag lakossági (140 kW alatti névleges bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezés) felhasználása a kibocsátott légszennyező anyagok tekintetében hazánkban jelenleg nem szabályozott.

A szilárd tüzelőanyagok, köztük a szén ipari (140 kW-os és nagyobb névleges bemenő hőteljesítményű

tüzelőberendezés) felhasználása a kibocsátott légszennyező anyagok tekintetében szabályozott és ellenőrzött körülmények között zajlik jelenleg is.

Zajvédelmi szempontból

A lakossági észrevétel azon részével kapcsolatban, miszerint „Késő este, illetve éjszaka a zaj nagyon zavaró, elviselhetetlen. Amennyiben a mederáthelyezés megvalósul ezek a problémák erősödni fognak, hiszen bányászati tevékenység nagy mértékben közelebb kerül a lakóházakhoz.” megjegyezzük az alábbiakat.

A bányászati tevékenységre kiadott, BO-08/KT/10405-24/2019. számú, 2029. december 31. napjáig érvényes egységes környezethasználati engedélyben foglaltak szerint éjjel sem kitermelés, sem osztályozás nem történik, éjszakai művelés nem engedélyezett a telephelyen.

A Csörgös-patak meder áthelyezését követően 300 méter távolságra közelíti meg a művelési terület a falu védendő lakóépületeit. A bányatelekről humusz-, meddőletakarítás időszakában, homlokrakodó és dózer mozgásból, rakodásból eredő zajkibocsátás várható. A termelés előrehaladtával a bányafal a kitermelő gépek zajkibocsátását fogja gátolni, a kiszállításból eredően lehet zajterhelés.

A bányatelek nyugati telekhatárára a zajkibocsátás csökkentése érdekében humuszdepóniák kialakítását tervezik. Az új osztályozó berendezést is zajárnyékba, megfelelően elhelyezett széndepóniák mögé kívánják telepíteni.

A Csörgös-patak mederáthelyezését követően a humuszletakarítás időszakában, illetve az osztályozó berendezés új helyszínen történő próbaüzeme alatt környezeti zajvizsgálatot kell végeznie a bányavállalkozónak.

Az engedély azzal a feltétellel került kiadásra, amennyiben a mederáthelyezés engedélyezésre kerül.

Földtani közeg védelmi szempontból

A lakossági észrevétel nem tárt fel olyan tény, mely szakági szempontból releváns, új információt tartalmaz.

Közegészségügyi szempontból

A dokumentáció vizsgálta a felszíni vízre, a felszín alatti vízre, a zajra, a talajra és a levegőre, mint környezeti elemekre ható tényezőket és mértéküket a patak meder áthelyezése során.

A dokumentáció szerint a meder áthelyezés a felszíni vizekre kismértékben terhelő hatású, összességében elviselhető. A munkálatok területe nem érint nagyvízi medret, a térségben nincs ivóvíz célú felszín alatti vízkivétel, valamint említésre méltó talaj- vagy rétegvíz használat sincs. A terület nem érint működő vagy távlati közüzemi ivóvízbázist, és hidrogeológiai védőidomot sem.

A dokumentáció szerint a földmunkák során a levegőbe kerülő, főként nagyobb szemcseméretű por a munkálatok közelében, a kialakítandó patakmeder közvetlen környezetében kiülepszik, számottevő levegőtisztaság-védelmi kockázatot nem jelent. A munkák várható kivitelezési ideje 3 hónap.

A dokumentáció szerint a község belterületi legközelebbi védendő lakóépületei a bányatelektől ~ 300 m-re találhatóak. A lakóterületre érvényes zajvédelmi hatásterület vonala a tevékenységtől számított 100-110 m.

A vízvédelmi hatóság jelen eljárásban adott 35500/5662-1/2021.ált. számú szakhatósági állásfoglalásában nem nevesített olyan hatásokat, miszerint a mederáthelyezés vízszintváltozással járna, így az e tárgyú lakossági észrevételre vonatkozóan a vízvédelmi hatóság megkeresésétől eltekintettem, figyelemmel arra is, hogy a lakossági észrevétel elsődlegesen a bányászati tevékenység hatásainak tulajdonítja a vízszintcsökkenés tényét, nem a mederáthelyezésnek.

Jelen eljárás tárgya a mederáthelyezés környezeti hatásainak előzetes vizsgálata.

A bányászati tevékenység lakossági területéhez közelebb eső végzése kapcsán felmerült hatásokat bemutatta az engedélyes.

A bánya BO-08/KT/10405-24/2019. számú, 2019. december 30. -án kelt, 2029. december 31-ig érvényes egységes környezethasználati engedélyének alapját képező, a Három Kör Delta Kft. (Miskolc) által készített dokumentáció tartalmazza a lakóterületekhez közelebb eső művelés hatásait, mint azt fentebb kiemeltük, melynek kapcsán többek között az engedély az alábbiakat tartalmazza:

"A jelenlegi bányaművelés lakóterülettől mintegy 800 méter távolságban folyik, amely az újabb területeken mintegy 300 méterre megközelíti a lakóépületeket.

[..] a legközelebb lévő védendő családi házak zajterhelésének csökkentése érdekében, a bányaművelés területének a Nyugati határmentén humuszdepóniák kialakítása javasolt, illetve az üzemi területen az osztályozó gépet úgy kell telepíteni, üzemeltetni, hogy a lehető legnagyobb mértékben hanggátlás alakuljon ki a védendő épületek irányában és magas páratartalmú időjárási viszonyok mellett se alakuljon ki határérték feletti zajterhelés a belterületi ingatlanoknál. [...]

A bányászati tevékenység üzemi zajkibocsátásának falusias lakóövezetre vonatkoztatott nappali hatásterületének sugárirányú kiterjedése 380-510 méter a tevékenység végzésének fázisaitól és helyszínétől függően."

A lakott területekhez a mederáthelyezés miatt közelebb eső művelés hatásai e tekintetben 2019. évben bemutatásra és jóváhagyásra kerültek, a hatóság az engedélyt a mederáthelyezést követő új területén történő műveléshez megadta, amennyiben a mederáthelyezés engedélyezésre kerül.

A kérelmező a lakossági észrevételekre való reagálásra biztosított jogával nem élt, nem reagált megkeresésekre a részére erre biztosított – az eljárás ügyintézési határidejét figyelembe véve megállapított – határidőig.

Fentiekben részletezettek alapján a Meliorációs, Rekultivációs és Környezetrendező Kft. (3526 Miskolc, Zsolcai kapu 9-11.) által tervezett, a „Felsőnyárád III.- szén" védőnevű bányateleken végzett bányászati tevékenységhez kapcsolódó Csörgős-patak mederáthelyezésre vonatkozó kérelmet táj- és természetvédelmi szempontból **elutasítottam**, így a Három Kör Delta Környezetgazdálkodási Kft. (3530 Miskolc, Lonovics J. u. 6.) által 51/2021. munkaszámon készített, "Felsőnyárád- Csörgős-patak mederáthelyezése" című Miskolc, 2021. júniusi keltezésű előzetes vizsgálati dokumentáció és annak kiegészítésében foglaltak szerinti mederáthelyezés megvalósításához **engedély nem adható**.

A kérelmet az alábbi jogszabályok figyelembevételével bíráltam el:

–a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény,

–levegőminőség védelme: a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet,

–földtani közeg védelme: a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről szóló 90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet,

–zajterhelés elleni védelem: a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet, a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és

rezgés kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet, a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM rendelet, a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló 280/2004. (X. 20.) Korm. rendelet,

–hulladékgazdálkodás: a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény, a hulladékjegyzékről szóló 72/2013. (VIII. 27.) VM rendelet, a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet, a hulladékgazdálkodási tevékenységek nyilvántartásba vételéről, valamint hatósági engedélyezéséről szóló 439/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet, a veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységek végzéséről szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet,

–természet- és tájvédelmi szempontok: a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet, az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet, az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény.

–közegészségügyi szempontból: a felszín alatti vizek, a kitermelés előtt álló víz minőségének védelméről, az egyes védőidomokban, védőterületeken végezhető tevékenységekről a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 8. § c.) pontja, a vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet 10. §-a, 14. § (1) bekezdése és 4. számú melléklete, a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 225/2015. (VII. 7.) Korm. rendelet 3. §-a, a kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény és a végrehajtására megjelent 44/2000. (XII. 27.) EüM rendelet. A földtani közeg és a felszín alatti vízszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékeit és a szennyezések mérését a 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet 1. § (1) bekezdése a), b) pontja rögzíti. A környezeti levegő minőségének védelmére vonatkozó előírásokat a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet 5. § (1)-(4) bekezdése és a levegőterheltségi szint határértékeiről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 7. §-a tartalmazza. Az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) 99. § (1) alapján "Az építményeket és a szabadtéri tartózkodásra, munkavégzésre szolgáló területeket (pl. temetőt, közúti pihenőhelyet, helyhez kötött szabadtéri munkahelyet, sátoztábor céljára kijelölt területet) a rendeltetésüknek megfelelő illemhely-használati és tisztálkodási lehetőséggel kell tervezni, megvalósítani és fenntartani.

–örökségvédelmi: a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény, kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet,

–földvédelmi: a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 9-13. §, 15/B. §, 16-17. §.

A határozatot a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 67. §-a, valamint a környezeti hatásvizsgálatai és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 5. § (2) bekezdés ca) pontja alapján, a 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 9. § (2) bekezdés, 13. § (2) bekezdés, valamint a 8/A. § (1) bekezdésben biztosított jogkörömben, valamint a hulladékgazdálkodási hatóság kijelöléséről szóló 124/2021. (III. 12.) Korm. rend. 1. § (1) bekezdés a) pontjában, a 2. § (1)

bekezdésében és az 1. § (2) bekezdésében biztosított jogkörömben, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) 80. § (1) bekezdés és a 81. § (1) és (4) bekezdés szerint eljárva hoztam meg.

A határozat jegyző részére történő megküldéséről a „R” 5. § (6) bekezdése alapján rendelkeztem.

Az eljárás az eljárási költségekről, az iratbetekintéssel összefüggő költségterítésről, a költségek megfizetéséről, valamint a költségmentességről szóló 469/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti eljárási költségét (igazgatási szolgáltatási díj összegét) a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 14/2015. (III. 31.) FM rendelet 1. számú melléklet 35. pontja alapján állapítottam meg, viseléséről e rendelet 2. § (1) bekezdése és az Ákr. 128. § (1) bekezdése alapján rendelkeztem.

A döntés elleni jogorvoslatról és a keresetlevél előterjesztéséről az alábbi jogszabályhelyek figyelembevételével adtam tájékoztatást:

- az Ákr. 114. § (1) bekezdése,
- a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 21. § (6) bekezdése,
- a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény 3/A. §,
- a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) 13. § (1) bekezdése, a 28. §-a, a 29. § (1) bekezdése, a 39. § (1) és (2) bekezdése,
- a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 605. § (1) bekezdése,
- az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdése,
- a Kp. 39. § (6) bekezdése és az 52. § (1) bekezdése.

Miskolc, 2021. július 30.

dr. Alakszai Zoltán
kormány megbízott
nevében és megbízásából:

Bese Barnabás
főosztályvezető

Kapják:

1. Három Kör Delta Környezetgazdálkodási Kft. 3530 Miskolc, Lonovics J. u. 6. **(CK 11863973)**
2. Meliorációs, Rekultivációs és Környezetrendező Kft. 3526 Miskolc, Zsolcai kapu 9-11., I. em. 104. **(CK 10421479)**
3. Felsőnyárád Önkormányzata 3721 Felsőnyárád, Alkotmány u. 8. **(HK: FNYONK, KRID 650072366)**
4. Felsőnyárádi Érdekképviselői Egyesület 3721 Felsőnyárád, József Attila utca 2. + TV
5. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály Hulladékgazdálkodási Osztály **(kornyezet.fo.miskolc@borsod.gov.hu; hulladeggazdalkodas@borsod.gov.hu)**
6. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály **(HK: BAZMKHNSZ, KRID: 312659938)**
7. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (3525 Miskolc, Dózsa György u. 15.) **KÉR**
8. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály **(HK: BAZMKHNTI, KRID: 512508939)**
9. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Földhivatali Főosztály Földhivatali Osztály 7 (Ózd) **(foldhivatal.ozd@borsod.gov.hu)**
10. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Közlekedési, Műszaki Engedélyezési és Mérésügyi Főosztály Bányászati Osztály **(banyaszat@borsod.gov.hu)**
11. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Örökségvédelmi Osztály **(epitesugy@borsod.gov.hu)**
12. Honlapra
13. Iratokhoz